

RWS INFORMATIE

VSP Bijlage 19 – Randvoorwaarden veiligheid Rijkswaterstaat

Project	MPV-50
Zaaknummer	31199153
Datum	21 september 2026
Versie	1.0
Status	Definitief

Inhoudsopgave

1	Randvoorwaarden veiligheid Rijkswaterstaat 3
1.1.	Beleidsverklaring veiligheid Rijkswaterstaat 3
1.2.	Ambitie en doelen 4
1.3.	Gedragsregels projectmedewerkers Rijkswaterstaat 4
1.4.	Relevante veiligheidsdomeinen 4
1.5.	Opleiding en training 4
2	Definities 9

1 Randvoorwaarden veiligheid Rijkswaterstaat

1.1. Beleidsverklaring veiligheid Rijkswaterstaat

Met deze beleidsverklaring beloven wij, team Rijkswaterstaat, dat we ons uiterste best gaan doen om onze maatschappelijke taken zo veilig mogelijk uit te voeren over de volle breedte van ons werkgebied, zowel in het fysieke als in het digitale domein.

Het is onze plicht en onze ambitie om ons land te beschermen tegen hoog water. De gebruikers moeten onze wegen en vaarwegen, oppervlaktewateren en objecten veilig kunnen gebruiken. Ook het werken aan de veiligheid van omwonenden van ons werkgebied is onze zorg. Bovendien zorgen we ervoor dat iedereen die bij Rijkswaterstaat of in onze opdracht werkt, zijn of haar werk veilig kan doen.

We streven naar een proactief veiligheidsniveau op de veiligheidscultuurladder. Dit betekent dat we binnen Rijkswaterstaat continu gericht zijn op het voorkomen van veiligheidsrisico's en incidenten en dat blijven doen.

Dat doen we door actief en effectief samen te werken aan veiligheid en goed af te stemmen. Zowel binnen Rijkswaterstaat als met onze maatschappelijke partners en met behoud van ieders verantwoordelijkheid. Wij van Rijkswaterstaat hebben daarin een voorbeeldfunctie en nemen een voortrekkersrol.

Wij werken daaraan volgens een veiligheidsmanagementsysteem dat erop is gericht de veiligheidssituatie van onze objecten en infrastructuur continu te verbeteren. Over de voortgang en de resultaten daarvan leggen we verantwoording af.

Als het gaat om de arbeidsveiligheid streven we naar nul doden en nul ernstig gewonden. Als anderen werken op onze terreinen, zorgen we ervoor dat ook zij voldoen aan de veiligheidseisen en –normen die we aan onze eigen medewerkers stellen.

Wij kennen de belangrijkste veiligheidsrisico's op onze netwerken. We werken continu samen aan het beter beheersen ervan en ontwikkelen het leiderschap, de kennis en het vakmanschap dat daarvoor nodig is.

Bovendien investeren we in een open cultuur die erop gericht is samen continu te verbeteren, te leren en elkaar scherp te houden. Een cultuur waarin we open het gesprek aangaan over risico's, dilemma's, fouten en onveilig gedrag.

Als het nodig is, spelen we veerkrachtig, daadkrachtig en professioneel in op gevaarlijke situaties en incidenten. We communiceren hier eerlijk, open en tijdig over en werken aan goede voorlichting over de veiligheid op en rond onze netwerken.

Ten slotte analyseren we incidenten om daarvan te leren. Opdat we maatregelen kunnen nemen om die incidenten in het vervolg te voorkomen. Daarmee krijgen we een steeds scherper oog voor nieuwe ontwikkelingen die de veiligheid in ons werkgebied bedreigen.

Oktober 2024

Martin Wijnen
Directeur-generaal Rijkswaterstaat

1.2. Ambitie en doelen

Rijkswaterstaat heeft zich gecommitteerd aan een proactieve en integrale aanpak van veiligheidszorg voor:

- Medewerkers en andere betrokkenen;
- Gebruikers van de wegen en de vaarwegen;
- Omwonenden.

Met als streven: nul doden en nul ernstig gewonden.

1.3. Gedragsregels projectmedewerkers Rijkswaterstaat

Voor dit project gelden de volgende gedragsregels:

1. Ik heb een voorbeeldfunctie.
2. Ik neem veiligheid altijd mee in mijn werk.
3. Ik zorg voor een veilige werkomgeving.
4. Ik stop elke klus die niet veilig voelt.
5. Ik meld (bijna)ongevallen altijd via 0800-8002 en bespreek deze.
6. Ik zorg voor de juiste persoonlijke bescherming (PBM's).

1.4. Relevante veiligheidsdomeinen (voor toepassing nieuwbouw)

☒ Arbeidsveiligheid (altijd relevant)	☒ Elektrische veiligheid
☐ Verkeersveiligheid	☐ Tunnelveiligheid
☐ Nautische veiligheid	☒ Constructieve veiligheid
☐ Veiligheid tegen overstromen	☒ Sociale veiligheid
☐ Externe veiligheid	☒ Brandveiligheid
☒ Machineveiligheid	☒ Integrale beveiliging

1.5. Opleiding en training

Rijkswaterstaat medewerkers zijn goed opgeleid en getraind. Zij hebben de navolgende trainingen en opleidingen gevolgd:

- E-learning Integrale Veiligheid (alle veiligheidsdomeinen in hoofdstuk 2);
- Algemene Verordening Gegevensbescherming (AVG) 1 (herhaling jaarlijks)
- Algemene Verordening Gegevensbescherming (AVG) 2 (herhaling jaarlijks)
- Basisopleiding digitale weerbaarheid;
- Cybersecurity.

Alle projectmedewerkers van Rijkswaterstaat die regelmatig op de bouwplaats komen zijn VCA-VOL gecertificeerd.

Alle projectmedewerkers van Rijkswaterstaat die op een bouwplaats komen van een aannemer, die aangesloten is bij de Governance Code Veiligheid in de Bouw, beschikken over een geldige Generieke Poort Instructie (GPI).

Alle projectmedewerkers van Rijkswaterstaat die op locatie van de aannemer komen hebben de veiligheidsinstructie Rijkswaterstaat gekregen.

2 Taken, verantwoordelijkheden en bevoegdheden

In dit hoofdstuk zijn de taken, verantwoordelijkheden en bevoegdheden (TVB) opgenomen zoals die binnen Rijkswaterstaat op het gebied van integrale veiligheid zijn georganiseerd.

Aangaande integrale veiligheid zijn de taken en verantwoordelijkheden van de IPM-rolhouders vastgesteld in het Kader Integrale Veiligheid in Projecten (KIViP) en het Kader Veiligheidsmanagement.

De IPM-rolhouders gezamenlijk zijn verantwoordelijk voor de beheersing van Integrale Veiligheid binnen het project en geven hieraan een proactieve invulling. De IPM-rolhouders dienen hun taken en verantwoordelijkheden te kennen.

Hieronder wordt een verkorte opsomming weergegeven van de TVB's per rolhouder. Voor inzicht in de uitgebreide TVB is de vigerende versie van het KIViP te raadplegen.

2.1. Projectmanager (PM)

Projectmanager (PM)

Eindverantwoordelijk voor integrale veiligheid binnen het project en gesprekspartner voor de Interne Opdrachtgever, de Directie Projecten en andere bestuursorganen.

Zorgt voor o.a.:

- Stimuleren van veiligheidscultuur binnen het projectteam en het uitdragen van gedragsregels veiligheid RWS;
- Periodieke afstemming tussen IPM-rolhouders;
- Stimuleren van het melden van (bijna)- ongevallen en gevaarlijke situaties;
- Actiehouder bij het afhandelen van incidenten;
- Het geven van een go-no/go op sleutelmomenten 1, 2, 3 & 5: niet beginnen voordat stukken zijn getoetst op veiligheid door de technisch manager (TM) en de Veiligheids Coördinator (VGC)

2.2. Manager Projectbeheersing (MPb)

Verantwoordelijk voor de projectbeheersing van de interne organisatie van integrale veiligheid.

Zorg voor o.a.:

- Risicobeheersing integrale veiligheid in het kader van systeemgerichte contractbeheersing (SCB) en eigen waarnemingen;
- Ondersteunen van IPM-rolhouders op het gebied van risicomanagement in nauwe samenwerking met de risicomanager;
- Realiseren tab veiligheid in de T- Rapportage, inclusief laten uitvoeren en analyseren van VMP;
- Realiseren veiligheidscultuurmetingen binnen de projectorganisatie;
- Bewaken en coördineert interne kwaliteitsborging (IKB) (bijvoorbeeld: uitvoeren interne audits.

2.3. Technisch Manager (TM)

Operationeel verantwoordelijk voor de dagelijkse zorg voor/ coördinatie van integrale veiligheid binnen het project (OG zijde).

Zorgt voor o.a.:

- Gemaakte BTO-keuzes vanuit de Verkenningsfase en Planfase verder uitwerken en zorgen dat de risico's die daaruit voortvloeien opgenomen en gewogen worden in de Ontwerp RI&E van de Opdrachtnemer;
- Toetsen actualisatie Integraal Veiligheidsplan op V&G-aspecten en BTO-keuzes;
- Toetsen contractstukken op V&G-aspecten en BTO-keuzes;
- Toetsen V&G-plan Uitvoering voorafgaande aan de uitvoeringswerkzaamheden;
- Toetsen of Opdrachtnemer zich houdt aan het V&G-plan Uitvoering (en deelplannen) door middel van interactie met Opdrachtnemer en veiligheidsrondes op het werk;
- Voert inhoudelijk gesprek over veiligheidsincidenten met ON;
- Analyseert de geregistreerde incidenten op inhoud;
- Beoordeelt de veiligheidsafwegingen (BTO-keuzes) op veiligheid bij wijzigingen en verdere detailleringen (VTW);
- Toetsen V&G-plan Uitvoering bij actualisatie (bijvoorbeeld bij een contractwijziging of voortschrijdend inzicht);
- Toetsen geactualiseerd of nieuw opgeleverd IVD op actualiteit, betrouwbaarheid en compleetheid;
- Ziet toe op uitvoering conform eisen, wetten en regelgeving, op alle veiligheidsdomeinen;
- Bepaalt welke veiligheidsdomeinen relevant zijn voor het project en bekijkt welke specialisten /adviseurs hierbij nodig zijn. Integraal en op arbeidsveiligheid kan de VGC hierbij adviseren;
- Bepaalt welke veiligheidsopleidingen noodzakelijk zijn en voor welke medewerkers-profielen en stelt dit vast in IPM;
- Bewaakt dat risico's vanuit de verschillende veiligheidsdomeinen wordt meegenomen. Zorgt er minimaal voor dat IPM-rolhouders (TM, CM, OM en MPb) en adviseurs aansluiten bij relevante veiligheidsrisicosessies;
- Draagt zorg dat systeem en proceseisen vanuit BTO-keuzes opgenomen zijn in VSP en/of VSE;
- Is aanspreekpunt bij incidenten en stemt af met de projectmanager;
- Inlichtingen- en dialoofase (samen met CM) –
 - o Informeert gegadigden over doelstellingen Opdrachtgever m.b.t. veiligheid en aandachtspunten m.b.t. veiligheidsrisico's (risicogestuurd).
 - o Zorgt ervoor dat veiligheid op de agenda van de inlichtingen- en/of dialooggesprekken staat.

2.4. Contractmanager (CM)

Verantwoordelijk voor de borging van integrale veiligheid in het contract en realiseren van systeemgerichte contractbeheersing (SCB) in deze.

Zorg voor o.a.:

- Borging van integrale veiligheid in het contract;

- Borging van de toets strategie integrale veiligheid in het contractbeheersplan;
- Acceptatie veiligheidsdocumenten aannemer (volgens ANNEX);
- Eerste aanspreekpunt voor de aannemer aangaande integrale veiligheid;
- Periodieke afstemming integrale veiligheid met de ON;
- (Wettelijk) toezicht op uitvoering van het V&G/ IV-beleid door de ON. Geeft hieraan invulling met SCB-toetsen en waarnemingen op integrale veiligheid;
- Borging van de juiste aandacht voor integrale veiligheid in het VTW-proces;
- Ziet toe op juist verlopen van het proces incidentenafhandeling ON/ OG.

2.5. Omgevingsmanager (OM)

Verantwoordelijk voor de omgevingsaspecten van de diverse integraal veiligheidsdomeinen.

Zorgt voor o.a.:

- Identificeren van omgevingsveiligheidsrisico's en deze laten opnemen in het Project risicodossier;
- Toezien op doeltreffende communicatie door aannemer aangaande omgevingsveiligheid en bij calamiteiten;
- Toezien op doeltreffende uitvoering van verkeersmanagement vaarwegen door ON;
- Communicatie met externe belanghebbenden (bijv. de veiligheidsregio's, nevenopdrachtnemers, regionale bedrijven en belangenorganisaties (vaar)weggebruikers).

2.5.1. Taken

- inventariseert de veiligheid in de omgeving en stemt af met de TM;
- overlegt met de veiligheidsregio;
- communiceert en stemt mogelijke BTO-keuzen af met de omgeving.

2.6. Projectadviseur Integrale Veiligheid (PIV)

De PIV adviseert het gehele IPM-team op Integrale Veiligheid en in het bijzonder de TM bij bepaalde taken zoals als aangeven bij TVB TM.

Zorgt o.a. voor:

- Geven van voorlichting over de borging van veiligheid in het primair proces Aanleg in algemene zin;
- Borgen van veiligheid in het risicodossier, en deelname aan risicospiegelsessies met Opdrachtnemer;
- Ondersteuning bij het toetsen/ beoordelen of Opdrachtnemer zich houdt aan de contracteisen en het V&G-plan (en deelplannen);
- Borgen van veiligheid in de communicatie van het IPM-team met andere stakeholders;
- Organiseren van veiligheidsronden door Opdrachtgever en Opdrachtnemer;
- Melden, (laten) registreren en (laten) afhandelen van incidenten waarbij RWS-ers zijn betrokken;
- Beantwoorden van specifieke vragen (= vraag gestuurd advies);
- Adviseren/ondersteunen bij audits, inspecties en andere monitoringsactiviteiten;

- Indien nodig escaleren in situaties waarin de veiligheid onvoldoende wordt geborgd.

2.7. Veiligheids en Gezondheidscoördinator (VGC)

De V&G Coördinator heeft de verantwoordelijkheid om te monitoren of het proces van coördineren gevolgd wordt en te toetsen of integrale veiligheid inhoudelijk geborgd is in de processen.

- Invulling van de V&G regie in de gehele keten, incl. beheersing van de raakvlakken (paraplufunctie);
- Borging dat V&G duidelijk in diverse documenten wordt beschreven;
- Integrale risico's 'in de keten' beschikbaar (laten) maken;
- Bewustzijn integrale risico's 'in de keten' verhogen;
- Horizontaal en verticaal bevorderen lerend effect in de organisatie;
- Sparringpartner voor V&G in de gehele keten;
- Monitoren V&G processen in de ontwerp- en uitvoeringsfase;
- Aantoonbaarheid oppakken 'Eigenaarschap' door RWS.

3 Definities

Algemene definities	
Veiligheid	Het wegnemen van en/of preventief beheersen van risico's die kunnen leiden tot letsel of economische of milieuschade.
Integrale veiligheid	Alle veiligheidsdomeinen van een systeem in samenhang beschouwd, gedurende de volledige lifecycle van een object of een netwerkschakel.
Risico	Een risico is een onzekere toekomstige gebeurtenis met negatieve consequenties, op het gebied van persoonlijk leed, economische en milieuschade en imagoschade. Onder veiligheidsrisico's worden met name de eerste twee verstaan. Een risico wordt veelal beschreven als product van kans van optreden en gevolg.
Beheersen van Risico's	Indien het risico niet kan worden weggenomen dient het op een voor RWS acceptabel niveau te worden gebracht. Acceptabel is een op basis van de risicomatrix afgewogen risico. Het restrisico moet expliciet afgewogen cf kader VM

Definities veiligheidsdomeinen	
NB Onderstaande veiligheidsdomeinen zijn van toepassing gedurende alle levensfasen van een object (kunstwerk, (vaar)wegvak, machine, installatie, etc.)	
Arbeidsveiligheid	Het wegnemen van en/of het preventief beheersen van risico's bij de uitvoering van werkzaamheden door medewerkers van Rijkswaterstaat en door diegenen die voor RWS werken.
Verkeersveiligheid	Het wegnemen van en/of preventief beheersen van risico's voor verkeersdeelnemers op de weg.
Nautische veiligheid	Het wegnemen van en/of preventief beheersen risico's voor verkeersdeelnemers op de vaarweg en op zee.
Waterveiligheid	Het wegnemen van en/of preventief beheersen van risico's van overstromen, wateroverlast en waterschaarste.
Externe veiligheid	Het wegnemen van en/of preventief beheersen van risico's van incidenten met gevaarlijke stoffen langs transportroutes (weg, water, spoor, buisleiding) of stationaire installatie.
Machineveiligheid	Het wegnemen van en/of preventief beheersen van risico's van machines.
Elektrische veiligheid	Het wegnemen van en/of preventief beheersen van risico's van elektrische installaties.
Tunnelveiligheid	Het wegnemen van en/of preventief beheersen van risico's voor verkeersdeelnemers in tunnels.
Constructieve veiligheid	Het wegnemen van en (proactief) beschermen tegen risico's van bezwijken van een constructie.
Sociale veiligheid	Het wegnemen van en/of preventief beheersen van risico's voor medewerkers van RWS en gebruikers van onze voorzieningen tegen gevaar dat veroorzaakt wordt door of dreigt van de kant van menselijk handelen in de openbare ruimte.
Brandveiligheid	Het wegnemen van en/of preventief beheersen van risico's van brand.
Integrale beveiliging	Het wegnemen van en/of preventief beheersen van risico's van menselijk gedrag (bewust en onbewust, bedoeld en onbedoeld, gewild en ongewild) die de staat, aard en functionaliteit van het areaal van Rijkswaterstaat kunnen aantasten.

Definities binnen Integrale beveiliging	
Fysieke beveiliging	Het wegnemen van en/of preventief beheersen van risico's van fysiek menselijk gedrag (bewust en onbewust, bedoeld en onbedoeld, gewild en ongewild) die de staat, aard en functionaliteit van het areaal van Rijkswaterstaat kunnen aantasten.
Informatiebeveiliging	Het wegnemen van en/of preventief beheersen van risico's van menselijk gedrag in de vorm van indringing in de informatiesystemen (bewust en onbewust, bedoeld en onbedoeld, gewild en ongewild) die de staat, aard en functionaliteit van het areaal van Rijkswaterstaat kunnen aantasten.
Bescherming persoonsgegevens	Het wegnemen van en/of preventief beheersen van risico's van onrechtmatig en/of onrechtvaardig gebruik van persoonsgegevens.